

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Prejeli smo kratko novico, da je v Venezueli nenadoma umrl v 78 letu starosti jurist, pisatelj, politični esejist in neustrašeni borec za najvišje slovenske narodne vrednote, Lojze Ilija. Naj mu da Bog večno plačilo, njegovi družini pa naše globoko sožalje!

LETNIK XXXIV - VOLUME XXXIV

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., KANADA, M6G 5T5

— STEV 2 No. 2.

Kaj pišejo drugi...

...in o dragi ceni zanjo

"Vinko Telič ima sedaj 61 let. Rojen je bil blizu Cerknice na Notranjskem... V družini je bilo šest otrok. Partizanom družina očitno ni bila pogodu... Ugrabili so enega Vinkovih bratov. Ni se več vrnil. Družina se je opredelila za vaške straže... pozneje za domobranstvo. Oče je kasneje padel. Vinko in eden bratov sta se... po osmem maju 1945 umaknila na Koroško. Bila sta nato vrnjena kot deset tisoč domobrancev... Vinku Teliču je uspelo rešiti se s tem, da je skočil z vlaka, brat pa je moral kupo izpiti do dna. Končal je v kočevskih gozdovih. Vinko Telič je ostal na Koroškem... od leta 1965 je avstrijski državljani. Ves čas se je vneto udejstvoval v vrstah slovenske katoliške prosvete in bil somišljenik (iz Ljubljane vzdrževanega, Op. pis.) Narodnega sveta koroških Slovencev. Ni čudno, da je zato njegov predsednik dr. Matevž Grilc zanj interveniral med obravnavo s posebnim pismom. Isto je storil nekdanji predsednik levčarske (titovske, op. pis.) Zveze slovenskih organizacij, dr. Franci Zwitter... Pač nista bila prepričana o njegovi krivdi. Preden je Vinko Telič dobil avstrijsko državljanstvo, je moral dobiti izbris iz jugoslavanskega. In ga je dobil brez težav. Le kako je bilo to tedaj mogoče, če je storil domnevne zločine, zaradi katerih je bil zdaj obsojen? Znano je, da jugoslovanske oblasti temeljito prerešetajo vsakogar, ki prosi... za izbris. Pri Teliču niso našle ničesar takega, kar bi ga obteževalo. Ko je Telič zvedel, da v Jugoslaviji pripadništvo k protikomunističnim oddelkom ni več kazensko pregonljivo, se je hotel sam prepričati na jugoslovanskem konzulatu v Celovcu, kjer so mu to potrdili. Od tedaj je redno hodil v domače kraje... Ko se je vračal 9. sept. lani/(1981) z obiska sorodnikov, ga je... policija prišla na mejnem prehodu Ljubelju. Odveden je bil v preiskovalni zapor v Ljubljano, kjer je je 18. avgusta 1982 začelo sojenje... ki se je ...6. oktobra končalo z obsodbo. Vinko Telič je prejel 15 let ječe za tri obtožbe... Priče, ki so ga obtoževale, so napravile vtis, da govorijo po naročilu kot: 'sem slišal, pravili so' in podobno. Nekatere... so bile v času dogodkov še otroci." (AMERISKA DOMOVINA, Cleveland, 2. novembra 1982.)

... "so to priče (proti Teliču, op. pis.), ki same 'niso videle, samo slišala o grozodejstvih,' ki naj bi jih storil obdolženec. Pač pa sta pričala... podžupan Fric Kumer (iz Pliberka na Koroškem, op. pis.) in Stefan Kušej... oba stara znanca obtoženca. Poznata ga že nad 30

Brezposelnost ali inflacija?

Vodstvo katoliške Cerkve izdaja že vrsto let (čez nekaj let bomo slavili stoletnico prve večje socialne okrožnice Rerum novarum Leona XIII, izdano 15. maja 1981) ocene družbeno gospodarskega sistema, pod katerim živimo. Splošna javnost take izjave večinoma zamolčuje. Izjemo so predstavljale okrožnice papeža Janeza XXIII, ki so izšle v polnem besedilu kot priloga največjih svetovnih časnikov. Tudi katoličani jih v veliki meri niso upoštevali in še manjše je bilo število tistih, ki so jih skušali prestaviti v žiljenje.

Pred nedavnim pa je doživela veliko javno debato izjava komisije kanadske škofovske konference "Etnično razmišljanje o gospodarski krizi", ki je bila objavljena za Novo leto 1983. Ne samo, da so se čutili prizadeti politiki, na žalost je bil tudi kardinal Carter (Toronto) mnenja, da mora sklicati posebno časniškarsko konferenco, v kateri

Glavne misli škofovske izjave

Komur je poznan socialni nauk Cerkve, se mora čuditi, da je dvignila ta izjava toliko prahu, ko dejansko ne pove nič novega, kar ne bi Cerkev učila od vsega začetka. Dejansko še več: Kot izjava Janez Pavel II v okrožnici o delu, sledi nauk, da je oseba cilj gospodarstva in ne gospodarstvo cilj človeka, že iz poročila SZ o stvarjenju človeka.

Škofje izrecno poudarjajo, da nimajo nikakih političnih namenov. Njihova zaskrbljenost

let. Fric Kumer je v prvi vrsti obrazložil zasluge Teliča na narodnem in kulturnem področju... Poudaril je, da se zavedni koroški Slovenci čudijo, da je zaprt, in si ne morejo predstavljati, da je Telič mogel kaj takega narediti. Kušej pa je tudi omenil... da sta njegov brat Andrej in Kropivnik leta 1960 šla v Ljubljano, kjer sta se na pristojnih mestih pozanimala, če je Telič napravil kake vojne zločine. Rekli so jima, da kaj takega ni registrirano, nasprotno: Telič je dobil potrdilo o nekaznovanosti. Zato je tudi brez težav obiskoval... domovino... Tako se pač razni ljudje sprašujejo, kako je mogoče, da je bil Telič, 'tisti veliki krvolok, znan po celi Loški dolini' - ko ga v resnici niso registrirali niti na procesu (proti sodomobrancu Kukcu, obsojenem čez leta 1946 na smrt, op. pis.), niti v ovadbah in so mu zato izročili potrdilo o nekaznovanosti." (NAS TEDNIK, pro-titovsko glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev, Celovec, 9. septembra 1982.)

je poudaril, da je izjava delo posebne komisije 8 škofov, ki še ne predstavlja mnjenja celotnega episkopata, ker še ni bila formalno potrjena od vseh škofov. Ta javna izjava kardinala, da se ne strinja z izjavo v celoti, je seveda olajšala delo predsedniku vlade Trudeauju, ki jo je kratko zavrnil, čes da je to notranja zadeva hierarhije, ki je med seboj needina.

Izjava škofovske komisije za družbene zadeve je vzbudila toliko vihar verjetno zaradi tega, ker napada prevladujočo vladno politiko ne samo Kanade, marveč večine industrijskih držav, ki vidi-jo rešitev iz sedanje gospodarske stiske v nižanju inflacije brez ozira na rastočo brezposelnost in težke posledice za prizadete osebe in njihove družine, v mnogih primerih pa kar za celotno prebivalstvo (n.p. v krajih, kjer preneha edino podjetje, ki je bilo gospodarska baza kraja).

temelji na dveh temeljnih načelih evangelija: enačenje z revnimi in stiskanimi ter vrednota človekovega dela.

Za rešitev sodobne krize je nujno, da pridejo ljudje skupaj in delajo kot "pravo občestvo" z vizijo in junaštvom.

Pri izbiranju sredstev za izboljšanje gospodarstva je treba prisoditi največjo pažnjo žrtvam sedanje recesije. Gospodarski ukrepi morajo zato upoštevati, da imajo potrebe revežev prednost

... o "dobrih odnosih" med Cerkvijo in režimom v Sloveniji.

"V nedeljo 12. decembra 1982... je ... verska skupnost v (jugoslovanski, op. pis.) Novi Gorici dobila svoje bogoslužno in pastoralno središče... Pot do nove cerkve je bila dolga in naporna. Cerkveni predstojniki, piše v letošnjem koledarju celjske Mohorjeve družbe, so se že leta 1959 obrnili na pristojne občinske oblasti s prošnjo za lokacijo (stavbni prostor, op. pis.) cerkve, za katero so predlagali eno izmed tedanjih občinskih zemljišč. Prvi in kasnejši edgovori niso bili ugodni. V letu 1976 se je premaknilo - po 18 letih! - in leta 1980 je bilo izdano lokacijsko dovoljenje in s tem prižgana zelena luč za gradnjo cerkve." (KATOLISKI GLAS, italijanska Gorica, 16. decembra 1982.)

pred željami bogatašev, da so pravice delavcev važnejše kot stremljenje po kar največjih dobičkih in da je udeležba obrobnih skupin bolj važna kot ohranitev sestava, ki jih izključuje od soudeležbe.

Škofje svetujejo vrsto ukrepov, ki jih naj podvzamejo politiki in gospodarstveniki na kratko roko:

1. Brezposelnost mora biti najvažnejši problem in inflacija drugotni.

2. Industrije si morajo prizadevati, da ustvarijo stalno in smiselno zaposlitev za ljudi v krajih, kjer žive.

3. Razviti je treba bolj izravnani in nepristranski program za zmanjšanje in zajezitev inflacije.

4. Večji poudarek je treba dati družbeni odgovornosti v sedanji recesiji - omejiti, kar se le da, zmanjšanje ugodnosti socialnega skrbstva in zdravstvene službe za vse, ki jih potrebujejo.

5. Delavske strokovne organizacije morajo igrati bolj odločno in odgovorno vlogo pri snovanju programov za gospodarsko izboljšanje.

6. Vsi prebivalci se naj strnejo in združijo svoje moči za gospodarsko izboljšanje, za akcije, kot so jih n.p. priporočali škofje za odpravo brezposelnosti.

Škofje se zavedajo, da je več teh predlogov v opreki s politiko vlade in gospodarstvenikov. Tudi priznavajo, da vprašanja niso enostavna in da nihče nima magične rešitve. Kljub temu izražajo mnenje, da odkriva sedanja gospodarska kriza "nrvni nered" v nasi družbi.

Gospodarska kriza

Sedanja stiska je znak bolj temeljne strukturne krize mednarodnega kapitalizma. Spremembe v strukturi kapitala in tehnike ogražajo delo. Kapital je postal mednarodni (izkorišča naj-

... o bogatiji Vatikanu

"Kardinal Höffner (katoliški primas Nemčije s sedežem v Kölnu, op. pis.) je po vrnitvi s posvetovanja kardinalov o vatikanskem denarnem položaju izjavil, da ima kölnska nadškofija, skoraj štirikrat višje prejemke kakor Vatikan." (DRUZINA, Ljubljana, 2. januarja 1983.)

ugodnejše pogoje za največje dobičke: ceneno delovno silo, najnižje davke, neobstoj zakonitih predpisov za zaščito okolja, itd) in tehnika postaja bolj in bolj kapitalno intenzivna, kar povzroča trajno množično brezposelnost in odiranje vedno večjih množic na rob družbe. Ta razvoj je še poostren zaradi oboroževalne tekme.

Nravna kriza

V tej strukturni krizi se kapital še bolj uveljavlja kot prevladajoče načelo gospodarskega življenja. Taka usmeritev nasprotuje neposredno nrvnemu načelu, da je treba dati prednost v razvoju gospodarske dejavnosti človeku in ne kapitalu. Dokler ne bo družba ukrotila tehnike in kapitala, da bosta služila človeškim potrebam, je bolj verjetno, da bosta postala sovražnik in ne zaveznik pri razvoju ljudi. Naglašanje načela "preživetje najmočnejšega" tudi nima prostora v človeški družbi.

Sedanje strategije

V sedanjih strategijah očitno prevladuje poudarek na preživetje kapitala na škodo dela. Žrtve zahtevajo od tistih, ki jih najtežje zmorejo, dočim so osebe z višjimi dohodki relativno manj prizadete. Položaj je še toliko slabši, vse kaže, da bo porabil kapital take prihranke ne za ustvaritev novih delovnih mest, marveč za uvedbo tehnike, ki bo odstranila delovna mesta.

Drugačni prijemi

Za rešitev teh problemov so tudi drugi prijemi. V našem gospodarskem življenju je treba izvesti prevrednotenje vrednot in prednosti: prednost je treba dati službi človeškim potrebam celotnega prebivalstva pred kopičenjem dobičkov in gospodarski rasti, kot tudi dostojanstvu dela pred strojem. To izhodišče bo dalo prednost odpravi brezposelnosti in ne odpravi inflacije. V gospodarski strategiji je treba odvrniti prednost od raznih mega-projektov, ki požirajo velike vsote kapitala in ustvarjajo malo delovnih mest, in jo naobrtni na industrijo, ki bo krila potrebe Kanadčanov in ustvarila delovna mesta zlasti v predelih, ki so gospodarsko manj razviti. Kjerkoli je možno, je treba pritegniti delavske strokovne organizacije in krajevne organizacije pri načrtovanju in izvedbi takih programov.

P.K.

(NADALJEVANJE NA 2. STRANI.)

TORONTO

PETI POMLADANSKI
KONCERT "FANTJE NA VASI"
TORONTO

Slovenci smo znani, da smo zvesti svojim tradicijam. Ena teh tradicij je prav gotovo slovenska pesem. Ponesemo jo seboj, ne glede, kam nas zanese življenjska pot. V Ameriko so jo prinesli naši pradedje že pred dobrimi sto leti.

BREZPOSELNOST ALI INFLACIJA?

(NADALJEVANJE S ... STRANI.)

Nove smeri

Vladni in gospodarski krogi iščejo izhoda iz sedanje krize v smeri, ki bo zahtevala veliko kapitala, veliko energije, mednarodni kapital in usmeritev na izvoz. To usmeritev morejo preprečiti ljudje le, če sprejmejo in uveljavijo drugo izbiro: dati prednost zadovoljevanju temeljnih potreb celotnega prebivalstva Kanade, uveljaviti vrednoto človeškega dela in skrbeti za bolj odgovarjajočo razdelitev bogastva in oblasti med prebivalci in med pokrajinami. Za to pa je potrebna javna debata, v kateri bodo sodelovali kar najširši krogi.

Kot je razvidno iz tega izvlečka, ne vsebuje izjava škofijske komisije ničesar, kar ne bi bilo že kedaj prej povedano v raznih cerkvenih dokumentih posvečenih družbenemu vprašanju. Morda pa je uspelo tej izjavi - zaradi pogostega razpravljanja v javnosti o raznih ukrepih, ki jih priporočajo vlade, gospodarstveniki, časnikarji, znanstveniki, razne interesne skupine, itd. - da je vzbudila nekaj interesa javnosti za načelna vprašanja, ki so za sedanjo krizo (n.pr. kaj je namen gospodarske dejavnosti same), kar bi bilo vsekakor velika pridobitev. Morda se bodo zganili tudi katoličani, vsaj bolj aktivni, da se ne bodo lovili za simptomi, marveč se posvetili študiju in reševanju vzrokov sedanjega gospodarskega stanja. To bi bil vsekakor veliki uspeh izjave.

Rudolf Cuješ

Bila jim je košček stare domovine, Bodrila jih je, tolažila, če je bilo potrebno. Kar pa je najbolj važno, dajala jim je narodno zavest, da so po njej ostali Slovenci. Sad vsega je prav gotovo to, da bomo imeli priliko slišati slovensko pesem iz grl mladih slovenskih fantov rojenih v Ameriki, ki se danes s ponosom priznavajo, da so Slovenci.

Za priliko naše pete obletnice se nam bodo pridružili tudi "Fantje na vasi" iz Clevelanda. Koncert nam vsi pripravljajo v dvorani Marije Brezmadežne, 739. Browns line, New Toronto na cvetno soboto 26. Marca ob 7.30 zvečer.

Pridite in prisluhnite melodijam slovenske pesmi!

V imenu obeh zborov Vas na ta kulturni večer prav prisrčno vabimo! F. ARHAR.

NAS PONOSZnana stvar je, da rojaki postanejo pozorni in začnejo ceniti uspehe sorojakov šele, ko ti pokažejo uspehe v tujini. Med nami v Ontario imamo tak primer, da je naš človek, brez političnih ali drugih zvez, popolnoma sam na svojem strokovnem polju dosegel izvanreden profesionalen in ekonomski uspeh.

Gd. Stane Ugovšek izvira iz Smartna ob Dreti iz lepe Savinjske doline. Družina, ki še živi v rodnem kraju, je steber krajevne župnije, kot smo pred meseci tako lepo brali v Družini. Medicinske študije je začel v Sloveniji, nadaljeval pa na univerzi v Toronto kamor se je priselil leta 1957. Ze leta 1969 je odprl prvi medicinski laboratorij. Poslovno mora biti naš rojak genij, ker je po najnovejši statistiki skupaj z soprogo Marijo, že lastnik 12 laboratorijev z rentgenskimi aparati in drugimi najmodernejšimi pripravami. En laboratorij deluje v velikem lastnem trgovskem centru. Pred kratkim smo v lokalnih časopisih brali, da je Gd Stane Ugovšek odprl nov rentgenski in ultrazvočni laboratorij v Bowmanville. Ta občina, ki leži vzhodno od Toronta mu je ob tej priliki podelila značko častnega občana. Pri našem rojaku posebej izvanredno je dejstvo, da je kljub temu, da je dosegel vse svoje uspehe izven slovenskega občestva, ohranil živo zavest slovenske pripadnosti in izvora. To se lepo vidi s prisotnostjo njega in soproge na vseh važnih slovenskih prireditvah. K temu še dodajmo, da je naš Stane eden izmed velikih ako ne največjih mecenov, ki vsako leto daruje res impozantne vsote

POLETJE KANADA '83 INVESTICIJA V MLADINI

Tisoč novih služb bo vpostavljenih to poletje za dijake. POLETJE KANADA, načrtovanje federalne vlade, bo dalo na razpolago denar nedobičkanosnim organizacijam in občinam, da bodo iste nudile zaposlitev dijakom in jim istočasno nudilo potrebno izvežbanost.

*Dijaki, ki ne morejo najti poletnih del, si ne morejo pridobiti izvežbanosti, ki bi jim pomagala premostiti razdaljo med šolo in delom. To tudi lahko pomeni, da bo dijakova izobrazba prekinjena. POLETJE KANADA je načrtovana. Da to prepreči - s pomaganjem dobiti delo dijakom.

*Ce ste dijak zainteresiran v resnični delovni izvežbanosti, se prijavite v krajevnem delovnem uradu ("Canadian Employment Centre"). Ce ste član nedobičkanosnega društva, ki bi želelo denarno podporo za zaposlitev dijakov, citajte naprej.

OBCESTVENI NACRTI

POLETJE KANADA prosilci, ki žele denarno podporo za zaposlitev dijakov v občestveno - načrtovanih projektih, morajo biti zmožni dati delo trem krajevnim dijakom. Njih delo mora vpostaviti vidne izdelke ali uslužnosti za občestvo in mora nuditi potrebno izvežbanost dijakom -delavcem. Občestveni načrti morajo trajati od šest do osemnajst zaporednih tednov v poletju.

PRAKTIČNO VEZBANJE ZA DIJAKE

daje na razpolago nedobičkanosnim organizacijam in občinam, ki bodo zaposlile dijake kot začasno povišanje uslužbencev. Povdarek je na ustvaritvi načrtov, ki bo nudila razvoj v delo in usposobljenost v dobro vodenem okolju. To praktično vezbanje (ki mora trajati šest do osemnajst tednov v poletnem času) se lahko nadaljuje za dobo treh zaporednih let.

To da delodajalcu dobro usposobljene delavce in dijakom zagotovljeno delo v poletju, ki gradi vrednostno delavno usposobljenost.

Internship Sponsor Application Deadline:

11. Marca 1983

Community Projects Sponsor
Prošnje vložiti najkasneje do:
4. Marca 1983.

Prošilne pole in informacije na razpolago v vašem
Canada Employment Centre and Employment Development Office

Employment and
Immigration Canada
Lloyd Axworthy, Minister

Emploi et
Immigration Canada
Lloyd Axworthy, Ministre

Canada

za naše skupne zadeve. To dejstvo med nami ni dovolj poznano in niti dovolj cenjeno? Našemu Stanetu želimo tudi v bodoče mnogo poslovnih uspehov, ki niso samo čast zanj in soprogo Marijo, nego so tudi ponos celotne slovenske skupnosti v Kanadi.

Peter Urbanc

Poravnajte naročnino
in darujte
v tiskovni sklad
Slovenske Države!

FOR ALL YOUR
INVESTMENT
NEEDS

MILI KUS

(416) 361-2379

RES: (416) 967-9147

Merrill Lynch
Royal Securities
Limited

PG BOX 31
TORONTO DOMINION CENTRE
TORONTO, ONTARIO M5K 1G2

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates

\$12.00 per year

\$1.00 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada

646 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado \$12.-, za Argentino 750.- pezov, za Brasilijo 180.- kruzairov, za Anglijo 60.- šilingov, za Avstrijo 160 šilingov, za Avstralijo 10.- avstr. £, za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1900.- frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nutno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

Verba docent exempla trahunt

(Actions speak louder than words)

Exerpt from address, recently delivered in various schools in and around Pittsburgh by:

DR. J. PLANINSIC
DEPARTMENT OF UN-COMMON LANGUAGES
UNIVERSITY OF PITTSBURGH - PA.

By: Ms. MARCIA COLBERT

All around us we hear talk about peace, brotherhood, friendship and good will toward men. But in many parts of the world there is no peace, and in the hearts of many men there is no love, and not enough of good will.

There is no peace in Northern Ireland, Afghanistan, Poland and in the Middle East where cluster bombs were used by those who are not against oppression, but only against being oppressed.

Where is happiness today? Sixty years ago, driving along country

roads, you could see and hear farmers plowing behind teams of horses, singing happily as they walked. Today, the farmers ride tractors — but where did the singing and the happiness go? Where do we find encouraging reassurance for tomorrow on university Campuses where the leaders of tomorrow are consigning morality to the limbo of an outmoded past; where suicides are on the increase and where unproved doctrines are being absorbed by impressionable minds?

over 30 countries were abandoned to communism.

There are two reasons for this string of capitulations: First is the spiritual impotence that comes from living life of easy, interested only in the pleasant present. Second is the total incomprehension of the nature of communism which, hiding under attractive slogans of human rights, agrarian reforms, social justice, liberation fronts etc., is the ultimate abuse of human rights and the most

dangerous to every country. That's what President Carter never understood and through his ingenuousness, naive, indecisiveness, vacillation and incompetence in foreign affairs disappointed many American allies.

Before the invasion of Afghanistan he had convinced the Soviets that he would never use nuclear weapons unless the Soviets attacked the United States. Such statements undermined the Euro-

pean confidence in American alliance and leadership more than anything else.

On November 30, 1982 the French Defence Minister openly questioned, in a meeting of the Western European Union, whether the U.S. could be counted on to defend Europe. He urged Western Europe to strengthen its defenses independently of Washington and as a separate political and military "third superpower" find a modus vivendi with the Soviet Union.

"QUID SIT FUTURUM CRAS, FUGE QUAERERE"

Horace 65 — 8 B. C.

("Forbear to ask what tomorrow may bring" or "If you spend your whole life waiting for storm, you'll never enjoy the sunshine...")

Our youths insist that civilization is out of joint. They resent living in a world they never made. But what generation ever made the world it had to live in?.

Some fear we are heading toward social decay, going the way of the Romans and the Babylonians.

They say the sexual revolution is symptomatic of a maturing society, that it promises better mental and physical health. But bad news is that VD is an epidemic in many areas, and we now have genital herpes, for which there is no cure. Gonorrhoea is the second most prevalent infectious disease in the United States. (The common cold is first).

To err is no disgrace. The disgrace lies in not learning from our mistakes, not picking

ourselves up, brushing ourselves off and trying again!

There is a cause for the state of the world today. There has to be a cause that will produce the peaceful and happy world tomorrow. There had to be a first cause for the very existence of everything...

Today, it is considered "intellectual" to be willingly ignorant; it is popular to embrace agnosticism.

There are two main ways of life, two basic principles, two fundamental philosophies: One is the way of GIVING. One is LOVE, the other LUST. One believes it is more blessed to give than to receive. The other insists that acquiring, taking, accumulating leads to progress and happiness.

The one accepts the Golden Rule, the other says: "Do it to others before they do it to you!" One is the way of HUMILITY, the other of VANITY.

"THE UNHOLY ALLIANCE BETWEEN STALIN AND ROOSEVELT WILL BLOW UP IN OUR FACE SOONER OR LATER..."

General George Patton Jr.
1885-1945

My one reservation about Aristotle, who taught Alexander the Great, was his failure to make him understand — if he ever tried — that it is wrong to take other people's homes and farms, to kill them if they resisted, to enslave them, to impose his will upon theirs, to debase their children, to weep for more worlds to conquer, to subjugate other people, to plunder their lands and make them serfs in their own homelands.

It wasn't hard for me to understand why Karl Marx and others sought to change everything, to eliminate the unequal sharing of the world's fruits, to end the rule of the unconscionable few, to have a classless society, to live as brotherly comrades. And, it wasn't difficult to understand why so many, all over the world, rallied to his cause.

I never could, though, even as a high school student. Because communism, despite all the historical reasons for its coming into existence, was simply wrong in prin-

ciple and in practice. Right from the beginning, it has had its privileged class, which has never hesitated to kill, enslave, lie, deceive, imprison, silence, torture and starve the very people whose welfare it was supposed to serve. It is the enemy of reason, the distorter of truth, the great lie.

If ever a movement for the betterment of mankind has failed, it is communism. As high school student I could see that easily. It troubled me that many others couldn't see it.

And it troubles me now and it troubles the President and those around him, why, with communism's record of failure there for all to know, do so many of the world's oppressed people everywhere still turn to it for escape from their miserable existence?

Why don't they instinctively turn to us, who believe that all men are created equal they are endowed by their creator with certain inalienable rights?

PROCRASTINATION IS THE THIEF OF TIME"

Planinko

The entire period from 1945 to 1980 can be viewed as another

world war that was lost by the West without a battle and in which

"DONEC FELIX ERIS — MULTOS NUMERABIS AMICOS. TEMPORA SI FUERINT NUBILA — SOLUS ERIS..."

Old Roman proverb

Where do we find inspiration in the assertions of "great" world leaders? One American President promised to introduce morality into American foreign affairs.

Only one year before his downfall the Shah of Iran had been kissed, hugged and praised by Carter in Tehran for his wise, enlightened rule over an island of stability in a volatile part of the world and the most valuable American ally. At the time of his illness he was treated like an outcast by his former friends in the West.

I feel a special pride in former President Nixon and Egypt's President Sadat. At a time when

another human being was suffering and dying, without a friend and without a home, Sadat was man enough to give him a place to die with dignity. Richard Nixon gave him final honor by attending his funeral, offering solace to his family and marching with Sadat in the funeral procession in Cairo.

Carter didn't send one American representative to the funeral of his friend and ally. Is that what we call morality? Morality is not how much of our body we cover, but how we treat other people, especially when they need us...

Regardless of the Shah's politics or how he ran his country, he at one time was a strong ally of the United States. He was honored by

Eisenhower, Kennedy, Johnson, Ford and Carter because he was useful. But when his usefulness was at an end and countries were running scared, he was shunted aside and cast into no-man's land...

Is Iran any better now under the rule of a madman and a bunch of thugs? At least the shah tried to put his countymen into this century — not the middle ages. He died as a man without a country and virtually without a friend.

When the word humane is used so loosely by our government, it should only apply to two men: Nixon and Sadat who stood up like men to be counted....

The Executive and Board of Directors
of the Ethnic Press Association of Ontario
has the pleasure to invite you to a

Testimonial Dinner

in the honour of Dr. Joseph M. Kirschbaum's
70th Birthday

Westin hotel (formerly hotel Toronto)
(Corner of Richmond St. W. and University Ave.)

March 19th, 1983

PRICE \$25
R.S.V.P.

Reception in the foyer

Cash Bar at 6 pm

Dinner in the

Toronto II Ballroom at 7 pm

Mrs. BARBARA MARMEL
291-5866 after 6 pm

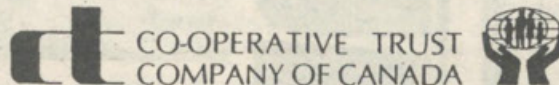
Na kongresu Slavia Catholica v Ljubljani 1937. Leta. Z leve na desno: delegat slovaških dijakov, mladi g. J. Kirschbaum, inženir g.T. Tepež predsednik Slovenske dijaške zveze in g. Kolman, predsednik češke katoliške dijaške organizacije,

Postani plačujoči
naročnik našega lista

11-12³/₄%

R.R.S.P.'s

One to five year terms - Annual Interest

SLOVENSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA
J.E.KREKA

646 Euclid Ave. Toronto - 731 Brown's Line, Toronto

Rate subject to change Member Canada Deposit Insurance Corporation.

Kako je nastal Slovenski narod

Franc Jeza

Orožje in boji: boj, boriti se (barr, ^{bit}bitva, bardagi), bfti (beuta), ubiti (beutim), bfti, razbiti (buta), puščica (boel, bössa), prnja, t.j. oklep (brynja), boiti se (bod), bodalo (däklar), fraša (frakka), grada, stanje stlake (harar), hrus (hljár), prestrašen, "rit" (hraedr), šles (njalar, njála), čelada (kellir, koll-hetta), hršiti se (hreyta sik), kud boi (hæd), vpoklic v vojsko (kall), pok, t.j. udarec (kapp), klenkati, biti plat svona (klinkja), klofniti (klofna), ravhati se (krafsa), lušati (ljja), meč (saeki, saekir), meč (sakt, mättr, norveško maatt), mogočen (maginn), orožje, oborožen (orrost), oborožen boj (rösta), posadka (seta), tepati (steypa), sulica (sli, sliá), posvetiti komu, praliti njegovo kri (sveti - kri), sovražnik (sökkvir), smaga (sig-sarkó, sig-sli - smagolavno smaganje), sprošiti (springa), špejati (spjja), sekira (akari), lok (^{skógi}skógi), strel (streale), sašati dial., vreči na vso moč (akaida), ^{vršata}udariti (ald), stolp (stepull, stolpi), sukati npr. meč (sukka), polk (folk), vahtati nar., stražiti (vakt), vrag, t.j. sovražnik (vargr), braniti (varna), ščit (skjld, skydd), belati (saegja), itd.

Plovna in plovila: brod, štirinogato plovilo (brodr), brodar (brodr), ladja (leđa, ellidi, norveško lođa), morda iz ladá - malo-šiti, šoln (kjóli), pomol (mól), sot, t.j. ošina, caka pot (sund), drvo, jambor (tré), pluti (flytja), vada, t.j. ribiška vrvia (vadr), Krakovo, t.j. sidrišče (kraka), krov (ryf), šer (aker), struja, strujiti (straum, streyma), sidro (sifir), plenjje, šoln s srebrno na klesanju jaseru (is fleyta - pluti), itd.

Denar in denar: trg (torg), sejem, priti akupa; (seuja, sses), pomida (bod), fioki, t.j. denar (fé, t.j. živina, s katero so plačevali v davni dobi), gospod (gösbond - moč, ki poseduje dobrine), kup, kupčija (kaup), kupiti (kaupa), kupec (^{kaupma}kaupma), stati, narečno koštati (kosta), krama (kram), meštarjanje (sang), meštariiti (manga), mitnica (mita, t.j. plačilo), mita, podmititi (mynt), malo (mali), penaz, t.j. denar (peningr), računanje (raknan), škratiti s denarjem, dati manj (akerda), škrvanje pri plačevanju (akerding), škrat (akerdir), dolg (skuld), sašoliti žoga, sašiti ga (skylda), vrednost (verð), sparati dial., varčevati (spara), sparovec (sparr),

alinar (slynari), risar (ritari), skladataelj, t.j. pevec, ki tudi zлага pesmi (skfid), šintar (skinnari), šibar (skrifari), sedlar (sedlari), šelar (salugr), sidar (sidar-madr), šnidar (sniddari), ^{šnepr}šnepr (^{šnepr}šnepr), šlepar (šlepari), šlepar (šlepari), šlepar (šlepari), itd.

Družbena ureditev: odličnik (odlingr, edlingr), koses (iz kosning - volitvi), kosa (kumgr, komungr), prostost (frelsi), prijatelj (frende - sorodnik), gost (gast, gestr), gneša (gnoett), kva; (grend, norveško gremn), majhan kva; (hreyppr, norveško repp, iz tega izhajajo imena krajev Reppen, Rimbica, Rimo itd.), merjasec, ki je bil v davnes času simbol za poglavarje (jofurr), volitve (val), klatež (klatr), kljukce, svitel (klákr), volitev kmeta (komungr-kosningr), volitev (kosning), izvoljeni meč (kosningi), volitve (kostr), košar (kotungr, odtod pogost slovenski priimek Kotnik), okrogli kamen, znamenje (kyppustaim), potomec (leif, tudi v pomenu dedič, od tega končnica -lav pri imenih, kar je pomenilo, da je dotični potomec človeka, imenovanega v prvem delu imena), oproščen suženj (leysingi, lausingi, prvotno selo verjetno laus - suženj, tudi glede na slovenske priimke Laus, Lauš, Lotše, Lovšin itd.), ljudje, ljudstvo (lid, lidi), ljudstvo (ljódr, lfdr), dovoljanje (lof, norveško lov), lokav človek (lókr), množica (mengr), stol, prestol (stóli), smšenj (sykn, sygn, soekn - to je prvotno pomenilo človeka brez pravic in zaradi tega tudi brez odgovornosti), sosaska (sagn, sákn), šega (norveško skikk), veselje (salsa), potepati se (tapa), svobodni meč v službi pri kmetu poglavarju (thegn, od tega Teharje, znana štajerska vas svobodnjakov, pa tudi priimek Cegnar), trud, revščina (throt), trud, meč za vzdržanje, potruditi se (throtttr), siromak (dagi), tujec, od sunaj (dt), tujina (dti), vlada (vald), vladati (valda), vladar (valdari, valdr), ves, vas (vik), vilar, voditelj (vái), modrac, moder človek (vitr), sranja (sören), itd.

Slovenska beseda mesto je nastala po vsej verjetnosti iz prandijake besede mest, v staronorveščini mest in mestr, ki je pomenila "največji", "največ", torej največja naselbina, isto velja za besedo most - največja oziroma velika brv, ^{staronorveško bnd} Posebno pozornost zasluži izvor besede župan, ki je bila večkrat ^{staronorveško bnd}krat sto let za večino tujih in domačih zgodovinarjev ključna

šteti (telja), vaga (vág), vrednotiti (verða), vreden (verdr) vól (blago), dolžnik (dólg), itd.

Poklici: kotlar (katlari), ključar (klokkar), lekar (laeknari), pri tolmačenju rane zgodovine slovenskega naroda, češ da je obraka oziroma tatarska, še ne hunska. V remnici gre čisto enostavno za nordijsko, predvsem norveško besedo oppmann, ki pomeni predstojnik, razsodnik. Pri slovenskem ljudstvu je sadobila zaradi glasovne asimilacije oziroma poenostavitve oblike župan, ohranila pa se je tudi v priiskih župan in župan. Beseda je izgubila glas n, da je postala lažje izgovorljiva, spredaj pa je dobila pritaknjen glas š ali s, ker slovenščina težko prenaša besede, ki se saženjajo s samoglasnikom. Pod vplivom panslavistične ideologije in splošne sprejete teorije, da so prišli Slovenci v 6. stoletju nakje s evropskega vzhoda, se ni nihče trudil, da bi bil iskal besedi župan izvor v skandinavskih jezikih. Beseda župan je ostala v slovenščini tudi po svojem pomenu nespremenjena, ker nikoli ni pomenila kaj več kot občinskega predstojnika ali razsodnika v raznih organizacijah in družtvih.

Služinšad: Beseda sluga izhaja iz prandijske besede slakk (služabnik, sluga). Iz nje izhajajo verjetno tudi priimki Slak. Beseda dekla je prav tako nordijskega izvora. V staroškandinavskem jeziku se je glasila degia ter je imela pomen "okračnica". Švedski jezikoslovci menijo, da je v zvezi s besedo deg, iz katere izhaja tudi slovenska beseda testo. Glavno delo dekal je bila torej peka kruha. V sodobni švedščini se najdemo to besedo v obliki deje in v pomenu dekla. V vseh skandinavskih jezikih je imela nekada tudi pomen "dekle", "ljubica", kot si ga je še ohranila v slovenščini, kjer je sadobila tudi ljubezni pomen "deklica".

Beseda klapac je v temi zvezi s staronorveško besedo klapa-pilt, ki je tudi pomenila "klapac". Sorodne besede so bile tudi klaypa, klaypa (tekati, teči, sluhiti), klayp (skok) in še kakšna. Slovenska beseda krščenica je v sorodstvu s staronorveško besedo krist-bf, revno bivališče, revna kmetija. Od tam so pač prihajala dekleta služiti na bogatejših kmetijah. Pade torej stara in nekaterim slovenskim zgodovinarjem tako priljubljena teorija, da je pomenila beseda krščenica zaslužene kristjanke, ten manj, ker so bili Vandali-Slovenci že kristjani, šepav arijskega obrada, ko so stopili na ozemlje Norika in današnje Slovenije.

Šenski, ki je akrcela sa red v hiši oziroma sa gospodinjstvo, so rekli v staronorveškem jeziku raedis-kona. Slovenska beseda ubogati ima svoje bližnje sorodnice v staronorveškem glagolu bogna

Iz Pavlihe

Proletalci vseh republik in pokrajin, pojdite na dopust!

Gospodinja bere Sv pismo: "Joj, kako lepo tu piše In Beseda je meso postala. Pri nas pa je ravno narobe.

Krška elektarna naposled polno dela: zdaj vsaka bo - pisarna elektriko imela...

Mnogo Slovencev se pripravlja na dopust. Upamo, da ta ni prisilni.

Na počitnice bodo letos šli samo tisti, ki že na delovnem mestu počivajo. Ti so na počitek navajeni, ostale pa lahko počitnice samo spridijo. In kdo bo še potem sploh delal?

Oglas: Popoldansko zaposlitev nudim obveščevalcu z nalogo sprotnega obveščanja, kje dobiti kavo, meso, limone, žarnice, maslo, bencin in podobno.

Vsak sam ve, kje ga čevčelj žuli, razen našega gospodarstvenika.

Premnog funkcionar socializmu dobro privošči, sebi pa najboljše.

Nekaterim je začasno delo stalna zaposlitev.

Tudi travo bi pasel, pod pogojem, da me ne molzejo.

Okgar smo prešli od besed k dejanjem, sem, oprostite, zelo kratek, saj imam danes še štiri govore..

Najprej obrnemo list zgodovine naprej, potem pa neprestano listamo nazaj.

Kdor odgovornost podira, od nje umira.

Kdor oblast zase rabi, ga oblast pohabi.

Funkcionar, ki laže vsak dan, je kmalu nalagan.

Najtežje premaknemo tiste, ki se presedajo iz fotelja v fotelj.

Vsako krpanje morale, pušča v človeku luknje.

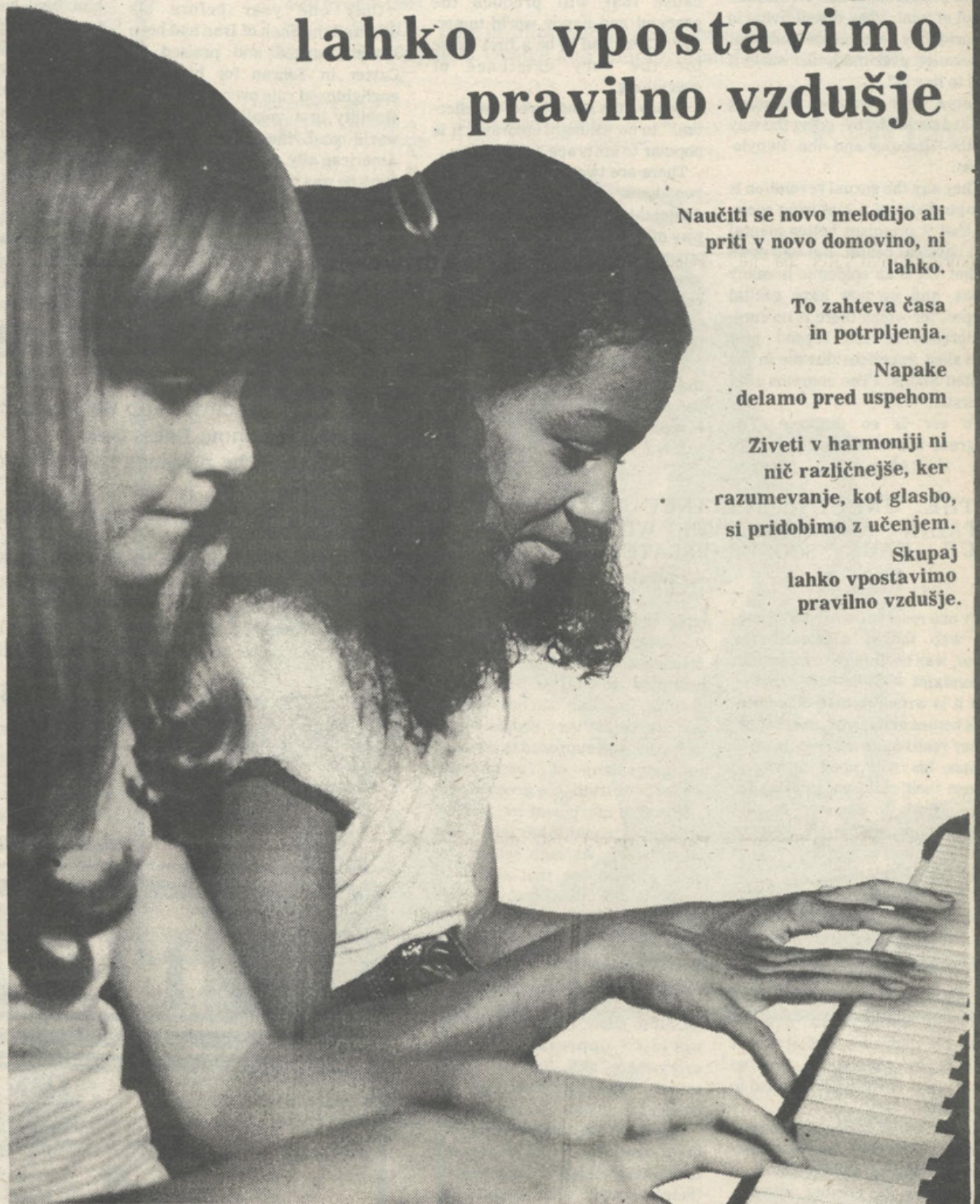
Težje napolnimo želodec kot glavo, ker je želodec izbirnejši.

Ni dobro, da politično življenje mineva čakajoč na direktive.

Nekoč smo jedli črn kruh iz domače pšenice, zdaj pa belega iz uvožene pšenice.

To je čudno: domače koruze ni mogoče vse pospraviti, od daleč pa jo je mogoče uvažati.

MULTICULTURALISM

Skupaj lahko vpostavimo pravilno vzdušje

Naučiti se novo melodijo ali priti v novo domovino, ni lahko.

To zahteva časa in potrpljenja.

Napake delamo pred uspehom

Ziveti v harmoniji ni nič različnejše, ker razumevanje, kot glasbo, si pridobimo z učenjem.

Skupaj lahko vpostavimo pravilno vzdušje.

Multiculturalism Canada

Multiculturalisme Canada

Canada